

Løsningsforslag til kapittel 1

Skatterett for økonomistudenter – oppgavesamling

Med mindre annet er opplyst, er det anvendt regler, satser og beløpsgrenser for inntektsåret 2023. Stortingets skattevedtak er forkortet til SSV. I noen oppgaver kan det forekomme uklare opplysninger eller det mangler opplysninger for å komme fram til en fullstendig eller entydig løsning. Du må da i din løsning ta egne forutsetninger, og presisere hvilke forutsetninger du legger til grunn i din løsning av oppgavene.

Oppgave 1-1

Spørsmålet er knyttet til om Julio er skattepliktig til Norge. Dette er et spørsmål om skattesubjekt.

Av skatteloven § 2-1 fremgår det hvem som er har skatteplikt og omfanget av skatteplikten. Av bestemmelsens første ledd fremgår det at plikt til å svare skatt har enhver person bosatt i riket. Som bosatt i riket regnes person som i en eller flere perioder oppholder seg mer enn 183 dager i riket i løpet av en tolv månedersperiode, jf. bestemmelsens andre ledd bokstav a. Se også regelen om opphold i riket i mer enn 270 dager i løpet av en trettiseks månedersperiode i andre ledd bokstav b.

Julio er på ferie i Norge og så lenge oppholdet hans ikke overstiger 183 dager i løpet av en tolv månedersperiode, er han ikke bosatt i Norge. Julio vil dermed ikke ha alminnelig skattepliktig til Norge som bosatt i riket.

Personer som ikke er bosatt i Norge kan ha begrenset skatteplikt til Norge etter reglene i skatteloven § 2-3. Dette gjelder blant annet skatteplikt for formue i og inntekt av fast eiendom i Norge, og vederlag for personlig arbeid i tjeneste utført i riktet under midlertidig opphold her. Se nærmere § 2-3 første ledd bokstav a og d. Ingen av disse bestemmelsene kommer til anvendelse.

Det finnes ikke hjemmel for å skattlegge Julio i Norge. Han er derfor ikke skattepliktig til Norge.

Oppgave 1-2

- a) Marte er bosatt i Norge og har dermed alminnelig skatteplikt etter § 2-1 første ledd, jf. niende ledd. Midlertidige opphold i utlandet er ikke tilstrekkelig for å avbryte skatteplikten til Norge etter første ledd. Det fremgår av tredje ledd at skattyter må ha tatt fast opphold i utlandet for å bli ansett skattemessig utflyttet fra Norge. I tillegg har bestemmelsen flere vilkår som må være oppfylt. Bestemmelsen sonderer mellom skattytere som har vært bosatt i Norge i minst ti år før utflyttingen, jf. skatteloven § 2-1 tredje ledd b, og skattytere som har vært bosatt i Norge i mindre enn ti år før utflyttingen, jf. skatteloven § 2-1 tredje ledd a.

For skattytere som har vært bosatt i Norge i minst ti år før utflyttingen, må skattyter og nærstående ikke disponere bolig i Norge, skattyter må heller ikke oppholde seg i Norge i en eller flere perioder som overstiger 61 dager i inntektsåret etter utflyttingen. Oppfyller skattyter disse vilkåret opphører skatteplikten etter bosted etter skatteloven § 2-1 etter utløpet av det tredje inntektsåret etter det inntektsår vedkommende tar slikt fast opphold i utlandet.

For at skatteplikten til Norge skal opphøre, må Marte anses skattemessig bosatt i utlandet.

Reglene om hvor en person har sitt skattemessige bosted fremgår både av skatteloven § 2-1 og av inngåtte skatteavtaler mellom to eller flere stater om fordeling av beskatningsrett. (En oversikt over hvilke skatteavtaler Norge har inngått med andre stater finner du blant annet under emnet utland - skatteavtaler i Skatte-ABC 2023).

Marte har ikke tatt fast opphold i utlandet, jf. tredje ledd, og hun kan heller ikke anses utflyttet etter bestemmelsen tredje ledd. Martes jobbreiser i utlandet medfører dermed ingen endring i hennes skattemessige status og tilknytning til Norge.

Norge har skatteavtale med flere land, herunder USA og Italia. Skatteavtaler er avtaler mellom ulike stater som regulerer hvilken stat som skal beskatte en inntekts- eller formuespost. I henhold til skatteavtalene kan lønnsinntekt som hovedregel beskattes i den stat hvor inntekten er opptjent. Skatteavtalene har imidlertid regler om at ved kortvarige opphold i utlandet (opphold som ikke overstiger 183 dager i løpet av en tolv månedersperiode), skal lønnsinntekten beskattes i bostedsstaten.

Det fremgår ikke av oppgaveteksten hvor lenge Marthe har oppholdt seg i utlandet. Dersom det legges til grunn at oppholdene ikke overstiger 183 dager i løpet av en tolv månedersperiode, skal lønnsinntekt opptjent under utenlandsopphold beskattes i Norge. Dette fremgår både av globalinntektsprinsippet i skatteloven § 2-1 niende ledd og av hovedreglene i inngåtte skatteavtaler.

Avkastningen på investeringene i amerikanske fond og avkastning av og formue i feriebolig i Italia kan også beskattes i Norge i henhold til skatteloven § 2-1 niende ledd. I henhold til inngåtte skatteavtaler vil som hovedregel den stat hvor eiendommen ligger ha beskatningsrett til formuen og avkastningen. Dette kan føre til at formuen og inntekten beskattes både i den stat eiendommen ligger og i den stat skattyter er bosatt. Både norsk intern rett og skatteavtalene har regler som skal forhindre slik dobbeltbeskatning. I skatteloven kapittel 16 er det inntatt regler som skal forhindre internasjonal dobbeltbeskatning.

Når det gjelder avkastning i amerikanske fond er også utgangspunktet at avkastningen er skattepliktig til Norge i henhold til globalinntektsprinsippet (se nedenfor), men avkastningen kan være skattepliktig til utlandet i henhold til inngått skatteavtale.

- b) Globalinntektsprinsippet fremgår av § 2-1 niende ledd og § 2-2 sjette ledd. Skatteplikten for personer som er bosatt i Norge og selskaper som er hjemmehørende i Norge, gjelder all formue og inntekt her i riket og i utlandet. Marte er derfor skattepliktig til Norge for inntekt opptjent i utlandet og formue i utlandet.
- c) Dersom Marte må betale skatt både i utlandet og til Norge på samme skatteobjekt, kan hun kreve at norsk skatt reduseres med et beløp tilsvarende skatt betalt i utlandet (kreditfradrag), jf. § 16-20.

Eventuell skatt som ikke kan fradras direkte i norsk skatt, kan, når vilkårene ellers er oppfylt, kan fradragføres i alminnelig inntekt etter § 6-15. Samme beløp kan ikke benyttes både som skattefradrag og inntektsfradrag, jf. § 16-24.

Oppgave 1-3

a) Beregning av Bennys alminnelige inntekt for 20X1.

Med alminnelig inntekt menes overskudd eller underskudd som fremkommer gjennom bruk av skattelovens regler om skattepliktige inntekter og gevinster og fradragsberettigede kostnader og tap.

Vi ser først på Bennys inntektsposter. Benny har lønnsinntekt på 480 000 kroner. Lønnsinntekten er skattepliktig fordel vunnet ved arbeid, jf. § 5-1, jf. § 5-10. Benny har også opptjent 700 kroner i renteinntekt på bankinnskudd. Renteinntekt er en skattepliktig fordel vunnet ved kapital, jf. § 5-1 og § 5-20.

Benny har ikke hatt noen kostnader som kan kreves fradratt etter hovedregelen om fradrag i § 6-1, men han kan kreve følgende:

Alle som har skattepliktig arbeidsinntekt, kan kreve minstefradrag, jf. § 6-30 og § 6-32 første ledd bokstav a. I utgangspunktet utgjør fradraget 46 % av arbeidsinntekten. Minstefradrag er begrenset til en øvre grense, jf. § 6-32 første ledd bokstav c. I skattevedtaket for 2023 er øvre grense for minstefradraget satt til 104 450 kroner. Som følge av at 46 % av 480 000 kroner blir mer enn 104 450 kroner, blir Bennys minstefradrag lik øvre grense for minstefradraget.

Benny har ikke reisekostnader mellom hjem og arbeid. Det blir derfor ikke noe fradrag etter § 6-44. Rentekostnadene på boliglånet er fradragsberettiget etter § 6-40 første ledd. Innbetalt premie til pensjonsordning er fradragsberettiget etter § 6-47. To prosent av lønnen utgjør 9 600 kroner. Fradraget overstiger ikke maksimalt fradrag på 15 000 kroner, jf. § 6-47 første ledd c.

En samlet oppstilling gir følgende beregning av alminnelig inntekt:

Lønnsinntekt	480 000
Renteinntekter	700
Sum inntekter	480 700
Minstefradrag	104 450
Pensjonspremie	9 600
Gjeldsrenter	33 000
Sum fradragsposter	147 050
Alminnelig inntekt	333 650

b) Personinntekt omfatter fordel vunnet ved arbeid etter § 5-10, jf. § 12-2 første ledd bokstav a. For Benny er det kun arbeidsinntekten på 480 000 kroner som er personinntekt.

c) I denne skatteberegningen anvender vi satsene for inntektsåret 2023. Benny har to beregningsgrunnlag for skatt: Alminnelig inntekt og personinntekt. Ut fra opplysningene om Bennys økonomiske forhold, forutsetter vi at han ikke har skattepliktig formue ut over 1 700 000 kroner, slik at det ikke skal beregnes formueskatt til stat og kommune, jf. SSV § 2-1 og § 2-3.

Ved beregning av skatt på alminnelig inntekt, har Benny krav på et personfradrag, jf. § 15-4. Personfradraget i klasse1 er 79 600 kroner, jf. SSV § 6-3. Skattesatsen er 22 %, jf. SSV § 3-2 og § 3-8. (felleskatt 8,40 % + skatt til fylkeskommunen 2,45 % + skatt til kommunen, 11,15%).

Skattesatsene finner du også ved å slå opp på Skatteetatens websider:

<https://www.skatteetaten.no/no/Tabeller-og-satser/>

Skatt på alminnelig inntekt: $(333\ 650 - 79\ 600) \times 22\ \% = 55\ 891$ kroner.

Av personinntekt skal det svares trinnskatt, jf. skattevedtaket § 3-1. Benny har en personinntekt på 480 000 kroner. Beregningen av trinnskatt blir da slik:

Trinn 1 (279 150 – 198 350) x 1,7 % =	1 374
Trinn 2 (480 000 – 279 150) x 4 % =	8 034
Sum trinnskatt	<u>9 408</u>

Av personinntekten skal det også beregnes trygdeavgift. Personinntekt som består av arbeidsinntekt, jf. skatteloven § 12-2 bokstav a, skal skattlegges med mellomsats, jf. folketrygdloven § 23-3. Mellomsatsen er 7,9 %, jf. Stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2023, § 7.

Trygdeavgift: $480\ 000 \times 7,9\ \% = 37\ 920$ kroner

Samlet skatt for Benny: $55\ 891 + 9\ 408 + 37\ 920 = 103\ 219$ kroner.

Oppgave 1-4

- a) Vi skal beregne Bjørgs alminnelige inntekt for 20X1. Selveierleiligheten ble delvis finansiert med opptak av banklån. Vi kjenner ikke den skattemessige formuesverdien (den verdien som skal brukes ved fastsettelse av skattepliktig formue) på leiligheten, men ut fra opplysningene i oppgavene kan vi forutsette at Bjørg ikke har skattepliktig formue som gir grunnlag for beregning av formuesskatt, jf. SSV § 2-1 og § 2-3.

Bjørg har lønnsinntekt på 810 000 kroner. Lønnsinntekten er skattepliktig etter skatteloven § 5-1, jf. § 5-10 og inngår i Bjørgs alminnelige inntekt. Bjørg har også opptjent renteinntekt på bankinnskudd på 8 400 kroner. Renteinntektene er skattepliktige etter § 5-1, jf. § 5-20.

Bjørg har leid ut en hybelleilighet i leiligheten sin og mottatt leieinntekt på 48 000 kroner i 20X1. Leieinntekter er i utgangspunktet skattepliktige som fordel vunnet ved kapital, jf. § 5-1 og § 5-20. Det er imidlertid særskilte regler om leieinntekt ved utleie av egen bolig. Disse reglene finnes i skatteloven kapittel 7. Av § 7-2 fremgår det at utleieinntekt fra egen bolig er skattepliktig, unntatt når eieren benytter minst halvparten av boligen til egen bruk, regnet etter utleieverdien. Unntaket fra skatteplikt kommer til anvendelse dersom leieverdien av den delen av leiligheten som Bjørg benytter til egen bruk, tilsvarer mer enn 50 % av den totale leieverdien. Vi forutsetter at dette vilkåret er oppfylt. Bjørg skal derfor ikke ta med leieinntektene i beregningen av alminnelig inntekt.

Bjørg har ikke hatt noen kostnader som kan kreves fradrett etter hovedregelen om fradrag i § 6-1, men hun får minstefradrag etter § 6-30 flg., fradrag for pensjonspremien som arbeidsgiver har trukket i lønn, jf. § 6-47, og fradrag for gjeldsrenter, jf. § 6-40. Fradrag for pensjonspremie innvilges kun med 15 000 kroner, jf. § 6-47 første ledd d.

Lønnsinntekt	810 000
Renteinntekter	8 400
Sum inntekter	818 400

Minstefradrag	104 450
Pensjonspremie	15 000
Gjeldsrenter	67 000
Sum fradragposter	186 450
Alminnelig inntekt	631 950

b) Personinntekt er grunnlag for utligning av trinnskatt og trygdeavgift til folketrygden, jf. § 12-1. Fordel vunnet ved arbeid inngår i personinntekt, jf. § 12-2 første ledd bokstav a. Bjørgs personinntekt er lønnsinntekten hennes på 810 000 kroner.

c) Vi skal regne ut skatten for Bjørg.

Skatt på alminnelig inntekt: $(631\,950 - 79\,600) \times 22\% = 121\,517$ kroner.

Trinnskatt:

Trinn 1: $(279\,150 - 198\,350) \times 1,7\%$	=	1 374
Trinn 2: $(642\,950 - 279\,150) \times 4\%$	=	14 552
Trinn 3: $(810\,000 - 642\,950) \times 13,5\%$	=	<u>22 552</u>
Sum trinnskatt for Bjørg:		<u>38 478</u>

Trygdeavgift: $810\,000 \times 7,9\% = 63\,990$ kroner

Samlet skatt for Bjørg: $121\,517 + 38\,478 + 63\,990 = \mathbf{223\,985}$ kroner.

For henvisninger til aktuelle regler, se løsningen på oppgave 1-3 c).

d) Skatteoppgjør

Når skattefastsettingen er gjennomført, skal forskuddstrekk gå til fradrag i fastsatt skatt, jf. skattebetalingsloven § 7-1. For Bjørg bli dette slik:

Beregnet skatt	223 985 kroner
Innbetalt forskuddsskatt	<u>268 000 kroner</u>
Skatt til gode	44 015 kroner

I tillegg får Bjørg utbetalt renter på tilgodebeløpet, jf. § skattebetalingsloven § 11-5.

Oppgave 1-5

a) Skatteberegning:

Skatteberegning	Wilma	Øystein
Alminnelig inntekt	374 000	415 000
Personfradrag	79 600	79 600
Beregningsgrunnlag skatt	294 400	335 400
Skatt - 22 %	64 768	79 788
Trinnskatt		
Trinn 1 (279 150 - 198 350) x 1,7 %	1 374	1 374
Trinn 2 (480 000 - 279 150) x 4 %	8 034	
Trinn 2 (504 000 - 279 150) x 4 %		8 994
Sum trinnskatt	9 408	10 368
Trygdeavgift 7,9 %	37 920	39 816
Sum skatt + trygdeavgift	112 096	129 972

Ektefellene har samlet netto formue på 1 011 000 kroner. Fordi nettoformuen ikke overstiger bunnfradraget for ektefeller hvor netto formue fastsettes under ett for ektefellene, på 3 400 000 kroner, skal ektefellene ikke betale formuesskatt til stat og kommune, jf. SSV §§ 2-1 og 2-3.

For henvisninger ellers, se løsningen på oppgave 1-3 c)

- b) For aksjeselskaper gjelder fritaksmetoden i § 2-38. HJKL AS er omfattet av reglene, jf. skatteloven § 2-38 første ledd a. For aksjeselskaper er mottatt utbytte som er lovlig utdelt fra selskap som faller inn under reglene i § 2-38 andre ledd, unntatt fra alminnelig skatteplikt, jf. § 2-38 første ledd og andre ledd bokstav a. I utgangspunktet skal 3 % av utbyttet likevel inntektsføres etter § 2-38 sjette ledd. Denne plikten til inntektsføring gjelder imidlertid ikke utbytte mottatt fra et selskap i samme skattekonsern, jf. sjette ledd bokstav c. Et heleid datterselskap inngår i skattekonsern med morselskapet. Alminnelig inntekt for HJKL AS i 20X1 er dermed 0 kroner og selskapet skal ikke betale skatt.
- c) Dersom oppgavene har uklare opplysninger eller det mangler opplysninger, må du i din løsning av oppgavene presisere hvilke forutsetninger du legger til grunn. Vi forutsetter her at utbyttet er fra konsernselskap, og dermed helt skattefritt. (Det er oppgitt i oppgaveteksten at utbyttet er skattefritt.)

Skatteøkende forskjeller (positive forskjeller) oppstår der fradrag etter tidfestingsreglene i skatteloven kapittel 14 kan kreves i et tidligere år enn det året tilsvarende kostnad resultatføres i finansregnskapet, eller ved at skattemessig inntektsføring skjer senere enn inntektsføringen i finansregnskapet. Når selskapet har netto positiv midlertidig forskjell (skatteøkende forskjell) i balansen, betyr dette at selskapet har en gjeldspost i balansen i finansregnskapet som benevnes utsatt skatt. Gjeldsposten representerer regnskapsmessig påløpt skattekostnad etter det regnskapsmessige sammenstillingsprinsippet. Skatteøkende forskjell betyr at fremtidig skattepliktig resultat (alminnelig inntekt) vil øke i forhold til regnskapsmessig resultat. Skattereduserende forskjeller vil redusere fremtidig skattepliktig resultat i forhold til regnskapsmessig resultat.

At netto positive midlertidige forskjeller (skatteøkende forskjeller) er økt fra 600 000 kroner ved årets begynnelse til 960 000 kroner ved årets utgang, innebærer at det netto kan kreves 360 000 kroner i fradrag ved beregning av alminnelig inntekt ut over det som allerede er ført i finansregnskapet i løpet av året. Når vi benytter finansregnskapets resultat som utgangspunkt for beregning av alminnelig inntekt for selskapet, må vi derfor korrigere regnskapsresultatet med endringen i midlertidige forskjeller.

Resultat før skatt i årsregnskapet (finansregnskapet)	10 000 000
Permanent forskjell (skattefritt utbytte)	(2 000 000)
Endring i midlertidige forskjeller	(360 000)
Alminnelig inntekt for aksjeselskapet	7 640 000

- d) I 2023 var skattesatsen for aksjeselskap 22 %, jf. SSV § 3-3. Betalbar skatt blir derfor $7\,640\,000 \times 22\% = 1\,680\,800$ kroner.
- e) Utsatt skatt er beregnet skatt av positiv midlertidig forskjell per 31.12. Regnskapsmessig skal denne posten beregnes ved å anvende fremtidig skattesats, forutsatt at denne er kjent. Her har vi beregnet utsatt skatt per 31.12 i balansen, ved å anvende en skattesats på 22 %. Utsatt skatt blir $960\,000 \times 22\% = 211\,200$ kroner.
- f) Arbeidsgodtgjørelse til deltaker/personlig eier i selskap med deltakerfastsetting beskattes som personinntekt fra virksomhet, jf. skatteloven § 12-2 første ledd bokstav f. Personinntekten er grunnlag for beregning av trinnskatt og trygdeavgift, jf. § 12-1. Det skal beregnes trygdeavgift med 11,1 % jf. folketrygdloven § 23-3 og Stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2023 § 8.

Hermans arbeidsgodtgjørelse fra Hermansen & Fiske ANS anses som virksomhetsinntekt. Han har verken arbeidsinntekt eller pensjonsinntekt, og får derfor ikke minstefradrag ved beregningen av alminnelig inntekt, jf. skatteloven § 6-30 flg. I oppgaveteksten er det heller ikke opplysninger om andre fradrag. Hermanns alminnelige inntekt blir lik summen inntektsposter som stammer fra deltakelsen i Hermansen & Fiske ANS, det vil si $400\,000 + 500\,000 + 300\,000 = 1\,200\,000$ kroner.

(Vi har her forutsatt at tillegget i alminnelig inntekt etter § 10-42 er oppgitt etter at det er gjort fradrag for eventuell skjerming og skatt på overskuddsandel etter § 10-41.)

Herman er personlig skattyter. Han skal ha personfradrag ved beregning av skatt på alminnelig inntekt.

Skatt på alminnelig inntekt: $(1\,200\,000 - 79\,600) \times 22\% =$	<u>246 488</u>
<i>Trinnskatt:</i>	
Trinn 1 $(279\,150 - 198\,350) \times 1,7\% =$	1 374
Trinn 2 $(400\,000 - 279\,150) \times 4\% =$	<u>4 834</u>
Trygdeavgift: $400\,000 \times 11,1\% =$	<u>44 400</u>
Sum inntektsskatt	<u>297 096</u>

- g) Jennys inntektsskatt:

Skatt på alminnelig inntekt: $(800\,000 - 79\,600) \times 22\% =$	<u>158 488</u>
---	----------------

Trinnskatt:

Trinn 1 (279 150 – 198 350) x 1,7 % =	1 374
Trinn 2 (642 950 – 279 150) x 4 % =	14 552
Trinn 3 (900 000 – 642 950) x 13,5 % =	34 702
Trygdeavgift: 900 000 x 11,1 % =	99 900
Sum inntektsskatt	309 016

Oppgave 1-6

- a) Fordeler vunnet ved arbeid er skattepliktige etter § 5-1, jf. § 5-10. Fordel vunnet ved arbeid omfatter lønn, honorar, feriepenger og annen godtgjørelse vunnet ved arbeid i og utenfor tjenesteforhold. Tips som Synne mottar fra kunder vil være en skattepliktig fordel vunnet ved arbeid. Tips skal behandles og skattlegges på samme måte som lønn.

Arbeidsgiver må holde oversikt over tips mottatt av ansatte og innrapportere tips, se skatteforvaltningsloven § 7-2 første ledd c, foreta forskuddstrekk, jf. § 5-6 første ledd a. Tips skal også inngå i arbeidsgivers grunnlag for beregning og betaling av arbeidsgiveravgift, se folketrygdloven § 23-2 første ledd første punktum, jf. skatteforvaltningsloven § 7-2 første ledd c. Arbeidsgiver må derfor registrere hvor mye tips som mottas av den ansatte.

Av administrativ praksis, jf. Skatte-ABC under emnet «gaver og tilskudd i arbeidsforhold» punkt 6.2, fremgår det at fordelene skal settes skjønsmessig til 3 % av innrapportert lønn når fordelene ikke fremgår av skattemeldingen eller er oppgitt med et mindre beløp, jf. takseringsreglene § 1-2-21.

- b) Synne skal arbeide i to måneder og vil motta en lønnsinntekt på 30 000 kroner. I tillegg vil hun bli beskattet for tips med 3 % av mottatt lønn, dvs. 900 kroner. Synne skal ha 46 % minstefradrag i utbetalt lønn, jf. skatteloven § 6-32 første ledd a. Minstefradraget utgjør 14 214 kroner. Synne skal ha et personfradrag i alminnelig inntekt etter skatteloven § 15-4, jf. SSV § 6-3. Personfradraget på 79 600 kroner overstiger beregnet alminnelig inntekt, og det blir derfor ingen skatt på alminnelig inntekt for Synne. Personinntekten vil være lavere enn nedre grensen for å betale trinnskatt, jf. SSV § 3-1. Det betales ikke trygdeavgift når inntekten er lavere enn 69 650 kroner, jf. folketrygdloven § 23-3 fjerde ledd.

Når samlet lønnsinntekt er under 70 000 kroner, kan Synne bestille frikort hos skattemyndighetene og arbeidsgiveren hennes kan dermed slippe å foreta forskuddstrekk ved utbetaling av lønn. Reglene om frikort finnes i forskrift til skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) § 5-3.

Oppgave 1-7

Gaver er unntatt fra skatteplikt, jf. skatteloven § 5-50 tredje ledd. Det må skilles mellom gaver som har tilknytning til arbeidsforhold og andre gaver. I arbeidsforhold kan det foreligge skatteplikt for gaver som mottas av arbeidstakere.

For at det skal foreligge en gave, må det være en frivillig overføring av verdier uten motytelse. Når hjelpen til naboen er ytet som frivillig naboassistans uten at det er avtalt eller forutsatt et vederlag for

arbeidet, er det mest nærliggende å klassifisere ytelsen fra Målfrid som en skattefri gave. Gaven er skattefri for familien Solberg.

Oppgave 1-8

- a) Det kan kreves fradrag for kostnader til daglige arbeidsreiser, jf. § 6-44. Fradraget er begrenset til den del av beløpet som overstiger 14 400 kroner og det gis ikke fradrag for beløp som overstiger 97 000 kroner i inntektsåret. Fradraget beregnes med 1,56 kroner per kilometer for de første 50 000 km per år. Beregnet reisefradrag for Tobias vil ikke overstige 14 400 kroner. (5 km x 1,56 kroner x 2 x 230 dager = 3 588 kroner)

Tobias har krav på minstefradrag, jf. § 6-30 flg. Minstefradraget utgjør 46 % av lønnsinntekten, men kan maksimalt utgjøre 104 450 kroner, jf. SSV § 6-1.

Tobias kan i stedet for det standardiserte minstefradraget kreve fradrag for faktiske kostnader i forbindelse med erverv av arbeidsinntekt. Fordi pådratte kostnader er lavere enn minstefradraget, vil det lønne seg for Tobias å kreve fradrag for det standardiserte minstefradraget og ikke kreve fradrag for faktiske kostnader.

- b) Alminnelig inntekt blir lik lønn minus minstefradraget: 500 000 – 104 450 = 395 550 kroner. Personinntekten blir lik lønnsinntekten, det vil si 500 000 kroner, jf. § 12-2.

- c) Skatteberegning:

Skatt på alminnelig inntekt: $(395\,550 - 79\,600) \times 22\% =$	<u>69 509</u>
<i>Trinnskatt:</i>	
Trinn 1 $(279\,150 - 198\,350) \times 1,7\% =$	1 374
Trinn 2 $(500\,000 - 279\,150) \times 4\% =$	<u>8 834</u>
Trygdeavgift: $500\,000 \times 7,9\% =$	<u>39 500</u>
Sum inntektsskatt	<u>119 217</u>

Oppgave 1-9

- a) Personlig skattytere kan til og med det inntektsåret vedkommende fyller 33 år, få redusert beregnet inntektsskatt med et beløp som beregnes som en andel av årets innskudd på boligsparekonto i bank (BSU-konto). Det er nærmere vilkår knyttet til innskudd og uttak av midler fra en slik sparekonto. Hensikten med ordningen er at unge skattytere skal få et økonomisk incitament til å spare til kjøp av egen bolig. Det gis ikke fradrag når skattyter per 31. desember i inntektsåret helt eller delvis eier primær – eller sekundærbolig. Skattefradraget utgjør inntil 10 % av innbetalt sparebeløp. Maksimalt årlig sparebeløp er 27 500 kroner, jf. § 16-10 andre og tredje ledd. Samlet innbetalt sparebeløp på kontoen kan ikke overstige 300 000 kroner.
- b) Bestemmelsene er tatt inn i skatteloven § 16-10. Det er gitt utfyllende bestemmelser i FSFIN § 16-10.

Oppgave 1-10

- a) Etter § 12-2 første ledd bokstav a omfatter personinntekt fordel vunnet ved arbeid etter § 5-10. Ole har lønnsinntekt i 20X1 på 485 000 kroner. Dette utgjør Oles personinntekt.

- b) Alminnelig inntekt er en nettoinntekt som beregnes etter reglene i skatteloven. Ole har lønnsinntekt på 485 000 kroner. Lønnsinntekten er skattepliktig, jf. § 5-1 og § 5-10, og skal tas med i arbeidstakers alminnelige inntekt i det inntektsåret da lønnen blir utbetalt, jf. § 14-3. Ole har også renteinntekter på 680 kroner, som er skattepliktige etter § 5-1, jf. § 5-20. Renteinntektene skal tas med i alminnelig inntekt i det året da renteinntektene er opptjent, jf. § 14-2.

Ved beregning av alminnelig inntekt kan Ole kreve fradrag for kostnader som er pådratt for å erverve, sikre eller vedlikeholde skattepliktig inntekt, jf. § 6-1. Fradrag for pådratte kostnader i forbindelse med erverv av arbeidsinntekt gis som et minstefradrag, jf. § 6-30. For Ole vil minstefradraget bli lik maksbeløpet som kan kreves, det vil si 104 450 kroner. Ole har kort avstand til jobben sin, og har derfor ikke fradragsberettigede kostnader til reise mellom hjem og arbeidssted etter § 6-44. Gjeldsrenter er fradragsberettiget etter § 6-40. Hovedregelen om tidfesting medfører at rentekostnader skal tas med i beregningen av alminnelig inntekt i det året da rentekostnadene er påløpt, jf. § 14-2. For studielånsrenter gjelder det kontantprinsipp for tidfestingen. For renter på studielån er det derfor betalte renter som kan kreves fradratt, jf. § 14-20 tredje ledd.

c)

Skatt på alminnelig inntekt: $(376\,230 - 79\,600) \times 22\% =$	<u>65 259</u>
<i>Trinnskatt:</i>	
Trinn 1 $(279\,150 - 198\,350) \times 1,7\% =$	1 374
Trinn 2 $(485\,000 - 279\,150) \times 4\% =$	<u>8 234</u>
Trygdeavgift: $485\,000 \times 7,9\% =$	<u>38 315</u>
Sum inntektsskatt	<u>113 182</u>

Oppgave 1-11

Skatteloven har flere regler som skal forhindre at skattytere blir beskattet for samme inntekt både i Norge og i utlandet, i tillegg til skatteavtaler som kan ha betydning for beskatningen. Her omtaler vi kun reglene i skatteloven som er aktuelle for personlig skattyter som er bosatt i Norge.

- Regler om kreditfradrag i norsk skatt for skatt betalt i utlandet, jf. § 16-20.
- Regler om skattenedsettelse ved arbeidsopphold utenfor riket av minst tolv måneders varighet i § 2-1 tiende ledd bokstav a.
- Regler om fradrag for utenlandsk inntektsskatt i § 6-15.

Skattyter som har inntekt eller formue som kan skattlegges både i Norge og i utlandet, kan kreve fradrag i norsk fastsatt skatt for den skatten som er betalt på samme skatteobjekt i utlandet. Utenlandsk inntektsskatt kan bare komme til fradrag i norsk inntektsskatt, og utenlandsk formuesskatt kan bare komme til fradrag i norsk formuesskatt, jf. § 16-21. Det er også en viss adgang til frem- og tilbakeføring i tid av skattefradraget, jf. § 16-22.

Dersom det er betalt skatt i utlandet som ikke kan komme til fradrag i norsk skatt, kan det være aktuelt å kreve inntektsfradrag for slik skatt, jf. § 6-15.

En person som er skattemessig bosatt i Norge, kan ha arbeidsforhold utenlands som varer i ett år eller mer, uten at skatteplikten til Norge opphører, jf. § 2-1. Reglene i § 2-1 tiende ledd gir skattyter rett til å kreve at norsk skatt settes ned, slik at det ikke blir norsk skatt på lønnsinntekten som er opptjent i utlandet. Regelen kan ikke brukes hvis det finnes skatteavtale som gir Norge eksklusiv beskatningsrett for den aktuelle lønnsinntekten.

For en nærmere redegjørelse av hva reglene går ut på, se beskrivelse i Skatte-ABC.

Oppgave 1-12

- a) Vi må først indentifisere hvilke inntektsposter som er skattepliktige og hvilke kostnader som gir rett til fradrag ved beregning av alminnelig inntekt. I utgangspunktet er skal enhver økonomisk fordel vunnet ved arbeid, kapital eller virksomhet regnes med som inntekt, jf. § 5-1, og kostnader som har tilknytning til slike skattepliktige inntekter, kan kreves fradratt, jf. § 6-1.

Lønnsinntekt er skattepliktig, jf. § 5-1 og § 5-10. Også renter på bankinnskudd er skattepliktig inntekt, jf. § 5-1 og § 5-20.

Premie fra Norsk Tipping er unntatt fra skatteplikt, jf. § 5-50 andre ledd bokstav a.

Ingrid har hatt reisekostnader mellom hjem og arbeid på 20 000 kroner. Slike arbeidsreiser regnes i utgangspunktet som privat reise, og mangler dermed tilknytning til skattepliktig inntekt. Selv om det ikke kan kreves fradrag for kostnader for arbeidsreiser etter § 6-1, kan Ingrid likevel kreve fradrag fordi det i § 6-44 er gitt en spesialregel som utvider fradragsretten til å omfatte også arbeidsreiser. Hun må legge til grunn beregnet beløp etter § 6-44, og kan ikke fremsette krav om fradrag for faktiske reisekostnader. Ved fulltidsarbeid regnes normalt 230 arbeidsdager i året. Ingrid reiser dermed $65 \times 2 \times 230 = 29\,900$ km til og fra jobb i løpet året. For inntektsåret 2023 ble det i statsbudsjettet foreslått en sats på 1,65 kroner per km i fradrag. Fradragssatsen vil bli fastsatt i Skattedirektoratets takseringsregler for 2023, som kommer mot slutten av inntektsåret. Det kan ikke kreves fradrag for de første 14 400 kronene av beregnede arbeidsreisekostnader. Ingrids fradrag blir $1,65 \times 29\,900 - 14\,400 = 34\,935$ kroner.

Ingrid kan kreve fradrag for fagforeningskontingent, jf. § 6-20. Fradrag gis med inntil 7 700 kroner. Ingrids fradrag blir lik betalt kontingent, 3 800 kroner. Hun får også minstefradrag, jf. § 6-30 flg.

Beregning av alminnelig inntekt	
Lønnsinntekt	620 000
Renteinntekt	3 000
Premie Norsk tipping	0
Sum inntekt	623 000
Minstefradrag	104 450
Reiseutgifter hjem - arbeid	34 935
Rentekostnader	25 000
Fagforeningskontingent	3 800
Sum fradrag	168 185
Alminnelig inntekt	454 815

Ingrids personinntekt tilsvarer summen av hennes arbeidsinntekter, det vil si 620 000 kroner, jf. § 12-2 første ledd bokstav a.

b) Skatteberegning

Alminnelig inntekt	454 815
Personfradrag	79 600
Grunnlag beregning av skatt	375 215
Skatt -22 %	82 547
Trinnskatt	
Trinn 1 (279 150 - 198 350) x 1,7 %	1 374
Trinn 2 (620 000 - 279 150) x 4 %	13 634
Trygdeavgift (620 000 x 7,9 %)	48 980
Sum skatt + trygdeavgift	146 535

- c) Ingrid's påløpte inntektsskatt utgjør 146 535 kroner. Vi legger til grunn at hun ikke skal betale formueskatt. Hennes tilgodebeløp kan beregnes slik: $287\,000 - 146\,535 = 140\,465$ kroner. Regler om skatteoppgjøret finnes i skattebetalingsloven. Hun vil dessuten motta renter på tilgodebeløpet. Renter på tilbakebetalt skatt er skattefrie inntekt, se skatteloven § 5-60.

Oppgave 1-13

- a) Tronds sin alminnelige inntekt består av fordel vunnet ved arbeid og virksomhet, jf. § 5-1 jf. §§ 5-10 og § 5-30.

Alminnelig inntekt ved arbeid etter fradrag for minstefradrag etter § 6-30 utgjør 695 550 kroner. I tillegg kommer alminnelig inntekt fra virksomhet med 550 000 kroner.

Sum alminnelig inntekt 1 245 550 kroner.

- b) Tronds personinntekt består av lønnsinntekten, jf. § 12-2 første ledd a og beregnet personinntekt fra virksomhet, jf. § 12-2 første ledd g. Samlet personinntekt 1 200 000 kroner.
- c) Minstefradrag er et fradrag i lønnsinntekt, jf. 6-30 første ledd. Av bestemmelsen fremgår det at bestemmelsen gjelder fradrag for kostnader som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre arbeidsinntekt og annen inntekt som omfattes av § 6-31 (pensjonsinntekt, styregodtgjørelse, godtgjørelse til barnepass). Trond vil dermed ikke ha krav på fradrag for minstefradrag i næringsinntekt.
- d) Skatteberegning:

Skatt alminnelig inntekt	256 509
Personinntekt 1 200 000 kroner	
Trinnskatt	
Trinn 1 (279 150 - 198 350) x 1,7 %	1 374
Trinn 2 (642 950 - 279 150) x 4 %	14 552
Trinn 3 (926 800 - 642 950) x 13,5 %	38 320
Trinn 4 (1 200 000 - 926 800) x 16,5 %	45 078
Trygdeavgift lønn - 7,9 %	63 200
Trygdeavgift næringsinntekt 8,1 %	32 400
Sum skatt + trygdeavgift	451 433

Skatteoppgjør; 378 000 – 451 433 = 73 433 kroner i restskatt.

Oppgave 1-14

a) Studenter som oppholder seg i Norge for å studere vil i utgangspunktet ha så langvarig opphold i riket at de blir undergitt alminnelig skatteplikt til Norge etter reglene i § 2-1, jf. § 2-1 tiende ledd (globalprinsippet). I § 2-30 andre ledd er det imidlertid et særskilt unntak fra skatteplikt til Norge for studenter, hvor det fremgår at det ikke skal svares skatt til Norge av formue og inntekt fra utlandet. Marika er skattepliktig til Norge etter § 2-1 første ledd. Skatteplikten omfatter ikke inntekt og formue fra utlandet. Det er derfor kun inntekten som er opptjent i Norge som omfattes av den norske skatteplikten.

b) Skatteberegning

Lønnsinntekt	66 000
Minstefradrag - 46 %	30 361
Alminnelig inntekt	35 639
Personfradrag	79 600
Grunnlag skatt alminnelig inntekt	0
Personinntekt	66 000

Det skal ikke betales trygdeavgift når inntekten er inntil 69 650 kroner, jf. folketrygdloven 23-3, tredje ledd.

c) Norge har ikke hjemmel til å beskatte Marikas inntekt fra utlandet. Dersom hun blir skattlagt for den norske inntekten både i Norge og i Italia, kan hun etter intern norsk rett kreve kreditfradrag etter § 16-20 og eventuelt fradrag for skatt etter § 6-15. Det er også særlige regler i skatteavtalen mellom Norge og Italia som forebygger dobbeltbeskatning.

Oppgave 1-15

For å beregne samlet inntektsskatt, må vi beregne alminnelig inntekt og personinntekt for Gunda og Bob. Begge har inntekt som er høy nok til å utnytte personfradraget fullt ut. I utgangspunktet skal inntekter tas med i det inntektsåret da inntektene er opptjent, og kostnader i det året da kostnadene er påløpt, jf. § 14-2. For arbeidsinntekter og tilhørende fradrag gjelder er kontantprinsipp, jf. § 14-3. Kontantprinsipp gjelder også for studielånsrenter, jf. § 14-20 tredje ledd.

Skatteberegning	Gunda	Bob
Lønnsinntekt, jf. § 5-1 og 5-10	767 000	499 000
Renteinntekt, jf. § 5-20	4 879	1 100
Sum inntekt	771 879	500 100
Fradragsposter		
Minstefradrag, jf. § 6-30	104 450	104 450
Gjeldsrenter, jf. § 6-40	12 000	11 233
Foreldrefradrag, jf. § 6-48, jf. SSV § 6-2	12 500	12 500
Sum fradrag	128 950	128 183
Alminnelig inntekt	642 929	371 917
Personfradrag, jf. § 15-4, j. SSV § 6-3	79 600	79 600
Grunnlag for beregning av skatt	563 329	292 317
Skatt - 22 %	123 932	64 310
Personinntekt	767 000	499 000
Trinnsskatt, jf. SSV § 3-1		
Trinn 1 (279 150 - 198 350) x 1,7 %	1 374	1 374
Trinn 2 (642 950 - 279 150) x 4 %	14 552	
Trinn 2 (499 000 - 279 150) x 4 %		8 794
Trinn 3 (767 000 - 642 950) x 13,5 %	16 747	
Sum trinnskatt	32 673	10 168
Trygdeavgift - 7,9 %	60 593	39 421
Sum skatt + trygdeavgift	217 198	113 899

For henvisninger vedrørende skatteberegning, se oppgaveløsninger for tidligere oppgaver.

Oppgave 1-16

- a) En skattyter som har både pensjonsinntekter og lønnsinntekter, skal beregne minstefradraget etter § 6-32 første ledd bokstav d, jf. skattevedtaket § 6-1. Minstefradraget i lønnsinntekten utgjør maksimalt beløp 104 450 kroner, jf. SSV § 6-1. Summen av minstefradrag i lønnsinntekt og pensjonsinntekt kan ikke overstige øvre grense for minstefradraget i lønnsinntekt og minstefradraget vil dermed være 104 450 kroner.

- b) Arbeidsinntekt og pensjonsinntekt er skattepliktig inntekt, jf. § 5-1 første ledd og § 5-10. Tidfestingen følger kontantprinsippet, jf. § 14-3. Vi legger til grunn at overskudd fra ENK er beregnet i samsvar med reglene i skatteloven, slik at alminnelig inntekt fra virksomheten utgjør 345 000 kroner. Overskuddet er skattepliktig, jf. § 5-1 og § 5-30. Vi forutsetter videre at oppgitt beløp for aksjegevinst er det beløpet som fremkommer etter at reell gevinst er oppjustert i samsvar med § 10-31. Avkastning på bankinnskudd er skattepliktig, jf. § 5-1 og § 5-20. Renteinntekt tas med i alminnelig inntekt i det året da inntekten er opptjent, jf. § 14-2. Minstefradrag er omtalt under a). Tap på salg av utleiebolig er fradragsberettiget, forutsatt at boligen ikke har vært benyttet som egen bolig for Kari i ett av de siste to årene før salget, jf. § 6-2 første ledd, § 9-1, § 9-4 og § 9-3 andre ledd. Hennes alminnelige inntekt i 20X1 blir 692 450 kroner.
- c) Det følger av § 12-2 at arbeidsinntekt, pensjon og overskudd fra enkeltpersonforetak skal beskattes som personinntekt. Personinntekt fra enkeltpersonforetak vil ofte avvike fra overskuddet som tas med i alminnelig inntekt, fordi det skal gjøres en egen beregning av personinntekten etter reglene i § 12-10 flg. Samlet personinntekt utgjør grunnlaget for trinnskatt. Ved beregning av trygdeavgift må det skilles mellom personinntekt fra arbeid, personinntekt i form av pensjon og personinntekt fra virksomhet. Grunnen er at det er forskjellig trygdeavgiftssats for de tre typene personinntekt, jf. folketrygdloven § 23-3.
- d) Med satser og beløpsgrenser for inntektsåret 2023, blir Karis samlede inntektsskatt slik:

Skatt på alminnelig inntekt	134 827
Trinnskatt	107 780
Trygdeavgift	85 385
Sum	327 992

Det er ikke tatt hensyn til eventuelt skattefradrag etter § 16-1 vedrørende Karis pensjonsinntekt.

Oppgave 1-17

- a) For skattytere som både har lønns- og pensjonsinntekt skal minstefradraget beregnet etter § 6-32 første ledd bokstav d. Skattyter skal ha det høyeste fradraget av
- Minstefradrag i lønnsinntekt
 - Summen av minstefradrag i lønnsinntekt og pensjonsinntekt, men summen av minstefradragene skal ikke overstige øvre grense for minstefradrag i lønnsinntekt.

Minstefradrag i lønnsinntekt er $44\ 000 \times 46\ \% = 20\ 240$ kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt er $239\ 800 \times 40\ \% = 95\ 920$ kroner. Samlet utgjør det 116 160 kroner. Dette overstiger øvre grense for minstefradrag i lønnsinntekt. Derfor settes minstefradraget lik øvre grense, det vil si 104 450 kroner.

Alminnelig inntekt

Arbeidsinntekt	44 000
Pensjonsinntekt	239 800
Avkastning på bankinnskudd	1 800

Minstefradrag	(104 450)
Alminnelig inntekt	181 150

For henvisninger til aktuelle bestemmelser, se løsningen til oppgave 1-16.

- b) Arbeidsinntekt og pensjonsinntekt beskattes som personinntekt, jf. § 12-2 første ledd bokstavene a og b.
- c) Fradrag i skatt for pensjonister fremgår av § 16-1. Et vilkår for skattefradrag er at pensjonen er av en type som nevnt i § 16-1 første ledd, eksempelvis alderspensjon fra folketrygden eller AFP. Forutsatt at Magnars pensjon er av kvalifiserende type, vil han få skattefradrag. I beregningen nedenfor forutsettes det at Magnar har mottatt full pensjon for alle månedene i inntektsåret, det vil si en pensjonsgrad på 100 %.

Fullt fradrag	32 825
Reduksjon trinn 1 $(239\,800 - 219\,950) \times 0,167$	<u>3 315</u>
Frادrag	29 510

- d) Skatteberegning

Alminnelig inntekt	181 150
Persomfradrag	79 600
Grunnlag for beregning av skatt	101 550
Skatt - 22 %	22 341
Trinnskatt	
Trinn 1 $(279\,150 - 198\,350) \times 1,7\%$	1 374
Trinn 2 $(283\,800 - 279\,150) \times 4\%$	186
Sum	1 560
Trygdeavgift	
Lønnsinntekt $(44\,000 \times 7,9\%)$	3 476
Pensjon $(239\,800 \times 5,1\%)$	12 230
Sum	15 706
Sum skatt + trygdeavgift	39 607
Skattefradrag pensjonist	29 510
Skatt	10 097

Oppgave 1-18

- a) Alminnelig inntekt er 1 000. Skattesatsen er 22 %, jf. skattevedtaket § 3-3. Skatt for selskapet blir 220. I finansregnskapet benevnes denne skatten som betalbar skatt.
- b) Mottatt utbytte er fritatt for skatt etter fritaksmetoden, jf. § 2-38 andre ledd bokstav a. Når selskapene inngår i et skattekonsern skal ikke 3 % av mottatt utbytte inntektsføres, jf. § 2-38 sjettede ledd bokstav c.

- c) Wenche mottar 780 i utbytte. Vi ser bort fra reglene om fradrag for skjerming. Mottatt utbytte er skattepliktig etter § 10-11. Mottatt utbytte skal oppjusteres med 1,72, jf. § 10-11 første ledd. Etter oppjustering er mottatt utbytte $(780 \times 1,72) = 1\,342$ kroner. Wenche skal betale 22 % skatt av mottatt oppjustert utbytte $(1\,342 \times 22\%) = 295,24$. Dette tilsvarer 37,87 % av faktisk mottatt utbytte.
- d) Noahs AS må betale 220 i skatt, og Wenche må betale 295,44 i skatt. Til sammen utgjør dette 515,44. Samlet opptjent alminnelig inntekt (overskudd før skatt) i selskapet var 1 000. Samlet skatt på selskapenes hånd og hos personlig aksjonær utgjør 51, 54 % av opptjent overskudd.